

Cattleya trianaei Linden & Reichb.f. 1860

JOULUKUU 2005

Cattleya trianaei var. *alba* 'Aranka Germaske'

© Kuva ja teksti Veijo Kolunen

Muodot: var. *alba*, var. *dodgsononii*

Synonyymit:

Epidendrum labiatum var. *trianaei* Reichb.f. 1861

Cattleya kimballiana Linden & Rod. 1887

Cattleya bogotensis Linden ex Morr. 1897

Cattleya labiata var. *trianae* (Lindley & Reichb.f) Durch. 1860

Cattleya lindigii Karst

Kansanomaiset nimet: Christmas orchid, Orquídea de Navidad

Winter cattleya, Orquídea de invierno

Cattleya del Dr. Triana

Flor de mayo

Kukan värimuunnokset: *C. trianaei*sta on olemassa suuri määrä erilaisia värimuotoja, seuraavassa niistä tyypillisimmät:

Tipo: vaaleanvioletit petalit ja sepalit, huuli pohjaväritään samanlainen mutta sisältä etuosastaan tumman purppuranpunainen, huuli syvemmältä sisäpuolelta keltainen; kukan koko 14 –16 cm.

Semialba: puhtaan valkoiset petalit ja sepalit, huuli purppuran värinen, reunaltaan valkoinen, sisäosa keltainen.

Alba: puhtaan valkoiset petalit ja sepalit, huuli ulkopuolelta hennon vaaleanvioletti tai valkoinen, sisäosa keltainen.

Concolor: petalit ja sepalit ja huuli vaalean violetti, huulen sisäosa keltainen.

Coerulea: kokonaisväritään sinertävä, huuli hennon tai voimakkaan sininen.

Sangretoro: petalit ja sepalit tumman purppuranpunainen, muuten samanlainen kuin tipo.

Alkuperä

Cattleya trianaei on kotoisin Kolumbian lounaisosasta suhteellisen pieneltä alueelta itäisten Kordileerien rinteiltä. Sitä kasvaa edelleen pieniä määriä Rio Magdalena -joen yläjuoksulla sijaitsevilla laaksoissa 600–1900 metrin korkeudella. Ensimmäisenä sen löysi Francisco Eloy Valenzuela vuonna 1783. Tieteellisen kuvauksen suoritti H.G. Reichenbach vuonna 1860. José M. Triana, jonka mukaan kasvin nykyinen nimi on annettu, löysi suuret määrät tätä kasvia vuonna 1851. Nykyään se on hyvin harvinainen luonnossa, vuonna 2002 tehdyn tutkimuksen mukaan sitä löydettiin vain 145

yksilöä 16 eri alapopulaatiosta (Constantino & Calderón). Nykyisin se on Kolumbian kansalliskukka. *C. trianaei* kasvupaikkoina ovat erilajisten puiden alaoksat, rungot sekä myös kivet. Kasvualustan korkeus maasta on riippuvainen ilman paikallisista vaihtelevista kosteusoloista. Eräs *C. trianaei* kasvialue leikkaa *C. warscewiczii* kasvialueen kanssa, tällöin nämä muodostavat keskenään myös luonnon risteymän (Constantino & Calderón).

Kasvu ja kukinta

Vuotuinen kasvu alkaa varhain keväällä kukinnan jälkeen. Kasvukauden aikana muodostuu kaksi perättäistä versoa, mikä on ilmeisen tyypillinen piirre Kolumbian ja Venezuelan yksilehtisille *Cattleyoille*. Syksyllä kasvi asettuu lepotilaan, ja noin neljän kuukauden kuluttua molemmat perättäiset versot kukkivat yhtä aikaa. *C. trianaei* kukka on hyvin pitkäkestoinen, se kestää 5–7 viikkoa kasvuolosuhteiden lämpötilan mukaan. Alkuperämaassa kukinta osuu joulun tienoille, meillä se taas siirtyy hieman myöhemmäksi helmi-maaliskuun vaihteeseen. *C. trianaei* on nopeakasvuinen kasvi, se haaroo voimakkaasti ja siitä saa suhteellisen nopeasti jaettavaa uusia yksilöitä.

Kuvan *C. trianaei* var. *alba* 'Aranka Germaske' FCC/AOS on kasvultaan hyvin kompakti kasvi, sen korkeus on vain noin 20–30 cm ja kukan koko on 17–18 cm, jopa suurempikin. Tämä palkintoklooni on kromosomirakenteeltaan polyploidinen, mistä johtunee sen steriiliys sekä voimakas kasvu ja kukkien komeus.

Hoito-ohjeita

Perinteisesti näitä Kolumbian Andien rinteillä kasvavia *Cattleyoita* on pidetty vaikeina ikkunalautakasvatteina (vrt. Puupponen, E. 1956: Harrastajan orkideakirja). Kuitenkin esimerkiksi alan amerikkalainen auktoriteetti A.A. Chadwick pitää *C. trianaeitä* hyvin sopeutuvaisena erilaisiin kasvuympäristöihin ja kosteusoloihin, siis myös ikkunalaudalle sopivana.

GreenMix kasvualustana tuntuisi soveltuvan erityisen hyvin tämän ryhmän orkideoille, vaikka toisenlaisiakin mielipiteitä asiasta on. Omien, noin kymmenen vuoden aikana saamieni kokemusten mukaan uskaltaisin väittää, että tämä menetelmä toimii ikkunalautakasvatuksessa paremmin kuin ns. perinteiset orgaaniset sekoitukset. Perinteisillä orgaanisilla alustoilla ongelma on kosteuden ja kuivuuden hallitseminen. Talvihoito, jolloin kasvi on epäaktiivisessa tilassa, vaatii orgaanisessa kasvualustassa tarkkuutta ja hermoja – milloin kastella – milloin ei. GreenMixillä riittää kunhan pitää kasvualustan tasaisen kosteana ja huolehtii riittävästä valaistuksesta, tällöin kasvin juuret parhaassa tapauksessa jatkavat hidasta kasvuaan läpi koko talven. Talvinen ja keväinen sisäilman kuivuuskaan ei näytä tuottavan ongelmia, koska kasvi saa kaiken tarvitsemansa kosteuden kasvualustasta. Kasvukaudella tulisi kastella riittävän usein varsinkin kuumina aurinkoisina päivinä. Lannoitus annetaan hyvin mietona noin 0,5 %:n liuoksena lähes joka kastelukerralla ja vain kasvin ollessa aktiivisessa kasvussa. Aika ajoin tulisi myös muistaa huuhdella ruukku juoksevalla puhtaalla vedellä. Valaistuksen tulee olla niin runsasta kuin kasvi vain palamatta kestää, vaaleanvihreä lehtien väri on hyvä ilmaisemaan oikean valomäärän. Jatkuva kasvualustan kosteus ja hyvä tuuletus auttavat kasvia sietämään valoa enemmän ja kasvamaan paremmin. Perinteisessä kasvatusmateriaalissa *C. trianaeitä* voi hyvin hoitaa noudattamalla samoja periaatteita kuin näistä *Cattleyoista* yleensä on kirjoitettu.

Lähteet

www.chadwickorchids.com

www.cites.org
